

Opis założeń do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Torfowiska nad Prosną PLH100037

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art.6 (1) „Dyrektywy Siedliskowej”- (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.).

1. Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (obszar Natura 2000) Torfowiska nad Prosną PLH100037 o powierzchni 95,55 ha został zatwierdzony na podstawie Decyzji Wykonawczej Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358) (2013/741/UE) opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 21 grudnia 2013 r. (DZ.U.UE L 350/287 z dnia 21 grudnia 2013 r.).

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:350:FULL&from=PL>

2. Położony jest na terenie województwa łódzkiego w powiecie wierszowskim, na terenie Gmin Galewice oraz Wieruszów. Położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Proсны i obejmuje kompleks łąk, pastwisk i zbiorowisk torfowiskowo-szuwarowych na wschodnim brzegu rzeki Proсны w okolicach miejscowości Osiek. Zgodnie z Standardowym Formularzem Danym (SDF) obszaru występują tutaj torfowiska przejściowe i trzęsawiska, zlokalizowane w południowo – wschodniej części omawianego obszaru, zajmujące ok. 10% powierzchni obszaru. W centralnej części torfowiska występuje wiele chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin tj. turzyca pchła *Carex pulicaris*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, listera jajowata *Listera ovata*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, jaskier wielki *Ranunculus lingua*. Na terenie torfowiska występuje również jeden z najcenniejszych gatunków storczyka - lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, gatunek z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, ujęty na czerwonej liście jako gatunek ginący.

3. Przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 są następujące siedliska przyrodnicze i gatunki roślin:

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);

***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;

1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*.

Lista przedmiotów ochrony może ulec weryfikacji w toku prac

PODSTAWA SPORZADZENIA PROJEKTU PLANU

Plan zadań ochronnych obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Torfowiska nad Prosną PLH100037 jest aktem prawa miejscowego, ustanawianym w formie zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi na okres 10 lat. Tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Struktura i zawartość takiego planu jest ściśle określona treścią ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych i zadania zmierzające do zachowania „integralności obszaru Natura 2000”¹⁾;
- 4) określenie działań ochronnych zmierzające do utrzymania lub przywrócenia przedmiotom ochrony „właściwego stanu ochrony”²⁾, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów;
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;

6) wskazanie terminu sporządzenia w razie potrzeby planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 sporządzony zostanie na podstawie:

- art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 r. Nr 627 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.),
- art. 39 ustawy z dnia 3 października, 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235 z późn. zm.),

Podstawowym celem opracowania projektu Planu jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony, których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczne jest:

- zebranie, zweryfikowanie, przeanalizowanie i wykorzystanie istniejących informacji o obszarze Natura 2000;
- ustalenie, jakiej wiedzy i informacji brakuje, następnie zaplanowanie i zorganizowanie jej uzupełnienia;
- uzgodnienie realizacji działań ochronnych, które trzeba jak najszybciej podjąć;
- rozstrzygnięcie, czy i kiedy należy dla obszaru lub jego części opracować plan ochrony.

Ochrona obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 będzie trwała tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanym. Dlatego w procesie sporządzania projektu Planu, za kluczowe należy uznać zbudowanie takiego zrozumienia. Służy temu transparentność i uspołecznienie procesu planistycznego. Stąd też, utworzona zostanie specjalna grupa zainteresowanych osób i podmiotów (zwana Zespołem Lokalnej Współpracy) wypracowujących w trakcie cyklu spotkań dyskusyjnych, praktyczne założenia do sporządzanego projektu Planu. Zespół będzie się spotykał dwukrotnie w ramach powstawania projektu planu zadań ochronnych.

Rezultatem każdego spotkania będzie opracowanie konkretnego rozdziału przyjętego szablonu dokumentacji planu. Niezwykle ważne jest by w warsztatach wzięli udział wszyscy interesariusze, by nikogo nie pominąć. Każda z grup, której plan dotyczy, powinna móc uczestniczyć w jego tworzeniu. W każdym z przypadków istotna będzie również - pomiędzy samymi warsztatami - praca Koordynatora Planu. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi wspólnie z Klubem Przyrodników zorganizują spotkania dyskusyjne w formie warsztatów z udziałem przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 lub zorganizuje dyskusję publiczną.

Ustalenia planu zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:

- a) organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej;
- b) właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz wód oraz właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony;
- c) przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze Natura 2000;
- d) przedsiębiorców zainteresowanych realizacją przedsięwzięć na obszarze Natura 2000;

Ponadto ustalenia planu zadań ochronnych będą transponowane do różnych obowiązujących dokumentów planistycznych pozostających w kompetencjach organów władzy publicznej, np.: studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PRAC NAD PROJEKTEM PLANU

Proces planistyczny prowadzący do sporządzania projektu planu zadań ochronnych składa się z następujących etapów:

Etap I: Wstępny,

Etap II: Opracowanie projektu Planu,

Etap III: Opiniowanie i weryfikacja projektu Planu,

Etap I – wstępny (przygotowawczy), ma na celu przygotowanie do uruchomienia prac nad projektem Planu, w tym utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy i obejmuje następujący zakres prac koniecznych:

- a) weryfikację terenu objętego projektem planu;

- b) ustalenie przedmiotów ochrony objętych projektem planu;
- c) opracowanie opisu założeń do sporządzania projektu planu;
- d) organizację procesu komunikacji z różnymi grupami interesu,
- e) utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW).

Etap II - Opracowanie projektu Planu ma na celu wdrożenie procesu planistycznego podzielonego na trzy Moduły, które obejmują następujący zakres prac koniecznych:

Moduł A

- a) wykonanie opisu granic obszaru Natura 2000;
- b) zgromadzenie dostępnych informacji o obszarze i przedmiotach ochrony;
- c) weryfikacja i uzupełnienie zgromadzonej informacji,

Moduł B

- a) ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- b) identyfikację i analizę zagrożeń;
- c) ustalenie celów działań ochronnych;

Moduł C

- a) ustalenie działań ochronnych;
- b) ustalenie potrzeby sporządzenia planu ochrony;
- c) ustalenie i opracowanie wskazań do dokumentów planistycznych;
- d) opracowanie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi wraz z uzasadnieniem;
- e) opracowanie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla obszaru;
- f) zestawienie potrzeb weryfikacji Standardowego Formularza Danych (SDF) obszaru i jego granic wraz z uzasadnieniem.

Etap III Opiniowanie i weryfikacja projektu Planu.

PLATFORMA INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNA (PIK)

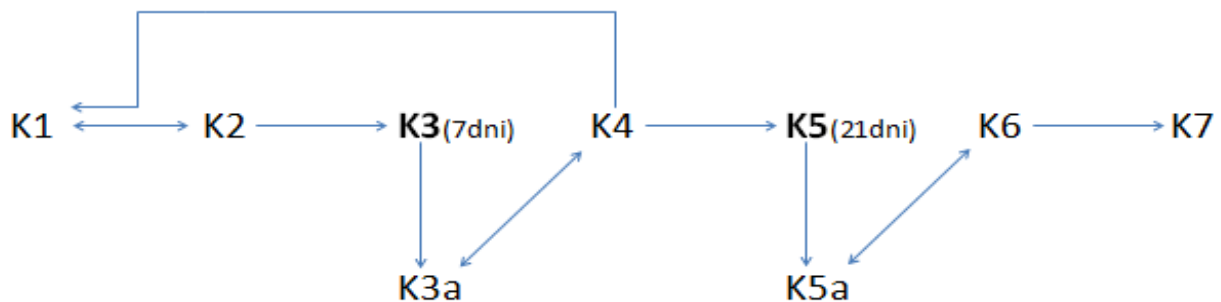
Platforma Informacyjno-Komunikacyjna (PIK) adres internetowy: <http://pzo.gdos.gov.pl/>.

Dzięki temu narzędziu internetowemu, wypracowany przez Zespół Lokalnej Współpracy projekt

Projekt i zakupy finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz unijnego instrumentu finansowania LIFE+

planu zadań ochronnych, będzie poddany konsultacjom społecznym, umożliwiając aktywny udział wszystkim zainteresowanym. Użytkowanie platformy podzielono na następujące kroki tworzenia planów zadań ochronnych:

Objaśnienie poszczególnych kroków:

K1: Wypełnianie części lub całości PZO;

K2: Akceptacja części lub całości PZO;

K3: Zgłaszanie uwag przez Zespół Lokalnej Współpracy do treści części lub całości PZO (czas trwania 7 dni);

K3a: Uwzględnienie uwag (po zakończeniu się 7 dni);

K4: Akceptacja części lub całości PZO;

K5: Konsultacje społeczne (21 dni);

K5a: Wprowadzanie uwag (po zakończeniu się 21 dni);

K6: Akceptacja całości PZO po uwzględnieniu uwag - zatwierdzenie ostatecznej wersji.

K7: Pełna dokumentacja na stronie projektowej;

Nowoczesne i interpersonalne podejście do tworzenia PZO z pewnością wzmocni w społecznościach lokalnych przekonanie, co do słuszności podejmowanych działań ochronnych, przyczyni się do ugruntowania współpracy z różnymi grupami interesariuszy na płaszczyźnie zarządzania Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000. Ochrona przyrody w ramach sieci Natura 2000, poprzez realizację zadań ochronnych i ich monitoring, zharmonizowana z rozwojem gospodarczym obszaru, ma szansę stać się istotnym elementem rozwoju, tym samym będzie bardziej akceptowana przez lokalne środowiska i ich mieszkańców. Powyższa „akceptacja”, to jeden z efektów, na który realizując tak ważny projekt bardzo liczymy, a która stanie się możliwa

tylko wtedy, gdy tworzony plan zadań ochronnych będzie wynikiem pracy, możliwie najliczniejszej grupy zainteresowanych. Efekty tych prac przyczynią się z kolei do właściwego zrozumienia istoty ochrony przyrody. PZO pozwoli więc traktować obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037, jako impuls, a nie hamulec w rozwoju gospodarczym regionu.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi udostępni wyniki poszczególnych etapów i modułów prac nad projektem Planu w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi pod adresem <http://lodz.rdos.gov.pl>.

¹⁾ Zgodnie z art. 5 pkt 1d ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2013 r. Nr 627 z późn. zm.), przez „**integralność obszaru Natura 2000**” rozumie się „*spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000*”.

²⁾ Zgodnie z art. 5 pkt 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2013 r. Nr 627 z późn. zm.), „**właściwy stan ochrony gatunku**” oznacza „*sumę oddziaływań na gatunek, mogąca w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na rozmieszczenie i liczebność jego populacji na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego gatunku, przy której dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało*”, natomiast zgodnie z art. 5 pkt 25 wspomnianej wyżej ustawy „**właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego** — *sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogąca w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na naturalne rozmieszczenie, strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska, przy której naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony*”.

